

dís, sembla que es refereixin a terres humides o toves.

Entre altres coses, *moix* és 'silenciós', car el gat s'esmuny sense soroll; *moixó* ha d'haver tingut aquest sentit, i des d'abans que es creés la locució vulgar, col·loquial, quasi murriesca, *fer moixoní* (cf. «*moixó*: l'home astut», i «*moxet-moxet* dial. a poc a poc, *pau-latim*», Belv.; «*moixó gat petit*», DFgra.). MLWagner hi relaciona les formes sardes *fai muccedda* 'calla', imp. (argot d'Ísili) i *mučču* 'zitto' (Fonni), junt amb els verbs dial. del Mezzogiorno *ammocciare* «rimanere in silenzio» (Nàpols), *ammucchià* «ammutilire» (Velletri) (VKR I, 94). *Moixoner* (animal *muxoner*) 'animal poruc, esveradis' a Ponts (Montanyà, *Top. Mèd.*, 212).

Aquell *moixó* 'astur' del Belv., en efecte, per força fou molt antic, perquè d'aquí derivava l'abstracte *moixonía* 'astúcia', arrelat fins en el llenguatge legal i més conservador del S. XIII: «establiren la sobredita tenecó --- tener aital fermetat en totes coses que d'aquí enant, per neguna boadriu <'traïdorencia'> *moxonia* ni per nuyl engí, no puscha ésser mudada», *Usatges* (NCL., 94); «que Herodes --- jurés a la sua fila que balava, que él li donàs tot so que demanaria, e ela que demanés lo cap de Sent Johan --- e él que's fesés irat del sagrament car l'avia feyt; e que él agués aquesta *moxonia* és vist per so que's lig en les Ystòries E., on se diu ---», *VidesR*, 188v1 (trad. «hanc versutiam et simulationem», 567).

No ha estat, però, l'única acc., perquè avui és viu a les Illes amb el sentit manyac: mall. *moixonía* 'moixaina' (BDLC VI, 175), «carícias, halago», DFgra.; «s'allota, perquè comprenia es sacrifici de s'enamorat, es fonia en tendreses i *moixonies*», Camps Merc. (*Folk.* II, 109), «*moxonies* halagos, caresses», FebrCard.

Al verb derivat no ha quedat estrany el matis rossellonès del marciment o macament vegetal; *moixar-se* 'pansir-se': «Rosa acolorada, la rosa a la mà, / mes ail que a la tarde ja se *moixerà*; / llaurador que llaures, quin enyorament! / s'esfulla la rosa amb el sol i el vent», JSebPons (*Canta-perdiu*, 112). Però ha tingut vida més general en el sentit de carícia i apaivagament; amb aquest valor ja trobem *amoixar* des de la primera meitat del S. xv: «lo Duc de Gandia extint-se de la ciutat de Balaguer, com dix que mort e trahit era lo regne, lo rey, en Leyda, reduptant-se que lo duc no a <s>sa'yàs de fer qualque compilatió <'conjura, coalició política'>, lo *amoxà* e li ho volgué metre en rahó», *Fi del Comte d'Urgell* (NCL., 125). Però tenim prova directa que es partí de l'acte del qui apella l'animal (*moix*!, *vine*) per acaronar-lo: com es desprèn del context paradoxal d'un poemeta popular del S. xv, exhumat a les muntanyes del Lluçanès: «Lo senyor de aquest loc / --- ab lansa e estoc, / corre donar combat / --- / e ab un broc de canade / *amoxave* lo gat» (Moliné, a St. Bartomeu del Grau, *RHisp.* xxviii, 399).

Molt usat per Verdaguer (si bé no en l'esborrall de l'*Atl.*, però sí en la versió definitiva): «Y a coll prenent-la, al grífol del mar creixent se llansa / --- / mentre ella / --- / recorda així a les selves sos més joyosos temps: / --- / Y mos anyells? coneixen ma

veu encara, y vénen, / que hermosos, ay! de veure, que flonjos d'*amoixar*! / y ab tristos bels, mirant-me de fit a fit, s'estenen, / com volent dir-me: —Mata'ns, ja que no'ns pots salvar», «quan pensa que per rònega, plombada, afrau s'estimba, / los peus li *amoixar* hordi pastís y flors del camp; / y al reflux l'onada, quan ja li apar que minva, / de colp remunt' als núvols, a frec a frec del llamp» (VI, 42b, 61b). «Per més que s'esforçava la cuynera en gronxar-lo, en *amoixar*-lo y aconsollar-lo --- res podia aconseguir», «sí, sí, palo, palo --- refermà el general, tot *amoixant-se* 'l mostatxo», Narcís Oller (*Pap.*, 160; *Vilaniu*, 179). *Amoixar* és també mallorquí (*DAmen*. amb definició que Tarongí resumeix com «falagar, adular»), mentre que el DFgra. només recull «*amoixonar*: acariciar, adular».

Moixaina [DAG. «carícia, festa»; Vogel «liebko-sung»] no és mot de l'ús comú ni tan sols en el cat. or., i d'altra banda cap rarsca: ben viu i col·loquial, però no a Bna., sinó a les diverses comarques de tot el bisbat de Girona [c. 1915], de caràcter més fortament afectiu que els sinònims *carícia* i *manyaga*; intensifica el matis de falaguera, sense excloure ni l'estimació maternal ni implicar forçosament a falac desinteressat: no en sé testimonis anteriors al de MrnVayreda: «totes les bromes ab els homes eran en presència meva, y solian anar acompanyades de *moxaynes* y ditades de mel per a mi, que jo cobsava ab agraïment del cor» (*Puny.*, xi, 181 (143)); «vestida com un carlí, la gentil Madalena --- la noia gran va treure --- i sense gaires *moixaines*, una abraçada i dos o tres petons, es varen acomiadar», Coromines (*Silèn* xvii, O. C., 87b4f.).

Tenim aquí un dels casos més típics del sufix poc descabdellat *-aina*, de *voliaina*, *becaina*, *xumaina*, *torraina*, paral·lel a l'it. *-aggine* d'abstracte d'adjectius, però sense el matis de grosseria o malvolença que aquest té sempre: *goffaggine*, *ingordaggine*, *sordaggine*, *scelleraggine*, *-erataggine* (també *-AGO*, *-AGINIS* dels noms de planta dóna tan sovint *-aina* com *-atge*: *tintillaina*, *borraina*). Parelles com *IMAGINE/IMITARE*, *sofraina/sofraja/SUFFRAGINE* (al costat de *sofrir*), *bòrraina* al costat de *borrar*, es prestaven a donar-li un paper d'abstracte derivatiu que creava (*a*)*moixaina* al costat de (*a*)*moixar*. *Moixainar* emp. (*AlcM*).

Al costat, i en lloc del tipus en *-ix* (*mix*) i en *-oix*, no manca alguna altra variant: eiv. *moi* («tardo, calmoso, flemático», PzCabrer.); mall. *moya* 'lent, que treballa a poc a poc' adj. invariable en gènere («si són llests o *moies*») [«*moya*: adj. paupa, *tardón*», DFgra., dicc. Amengual], «gent dormilega, gent mal-curosa, gent *moya*, gent que estan esperant mans-fentes», AMAlcover, BDLC VI, 174; mall. *moiar*, *moieria* mall. (*AlcM*). Pot ser veritable variant en l'origen de denominació hipocorística del gat, però potser no és més que extensió analògica d'un antic plural *moixs* (a la manera de *peixs*), que havia de sonar *mois*: car és natural, sens dubte, que es parli de 'gats', en generalitzar les característiques de l'espècie.

De tota manera hi ha variant amb *ú*: a-arag. *múyos* «donde se tocan los panes en el horno» a Echo (*RLiR*